

מועד ניסן תשע"ט

בס"ד

בחינה בהלכות שבת

כ"ז באדר ב', תשע"ט

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון - 6 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 5 מתוך 6 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 5 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 5 התשובות שמבקש לבדוק.
5. חלק ב' - בקיאות - 4 שאלות.
יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונ"ב.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
6. חלק ג' - יישום - 3 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
7. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 5 שאלות מתוך 6 שאלות

יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. חזרה

- א. ראובן ממושב בדרום הארץ מכין את הסירים על הפלטה בדרך קבע כשעה לפני כניסת השבת, אירע פעם כאשר כניסת השבת הייתה בשעה 16:10, הסיר ראובן את התבשיל מע"ג הפלטה בשעה 16:00 (עשר דקות לפני כניסת השבת) והניחו ע"ג הקרקע, או שעשה כן לאחר צאת הכוכבים בשוגג או במזיד, האם מותר לו להחזירו לפלטה, או לסמוך את הסיר בסמוך לאש למקום שהיד סולדת בו? פרט.
- ב. האם מותר להניח שניצלם וכדוי או שאר דברים יבשים שנתבשלו כ"צ מבעו"י - על גבי הפלטה לתממם על ידי ישראל או ע"י גוי?

2. מלבן

- א. האם ובאלו תנאים מותר לקפל את הדברים הבאים בשבת: טלית של מצוה, מגבות, בגדי ניילון, שאר בגדים?
- ב. האם מותר לנגב כוס צר או רחב במגבת או בבגד?
- ג. האם מותר להניח מגבת בגיגית של מים על מנת לרחוץ בה תינוק?

3. מוקצה

- א. מותר השמן שבנר שהדליקו באותה שבת וכבה האם מותר להסתפק ממנו לאותה שבת? ומה הדין במותר נר של שעווה שכבה ביו"ט האם מותר להשתמש בו?
- ב. האם מותר לטלטל גרעיני פירות וקליפותיהם בשבת?
- ג. האם מותר לטלטל קטניות בשבת שבימי הפסח לעדות הנהוגות איסור באכילת קטניות בפסח?

עמוד 1 מתוך 3

4. מבשל

- א. באר בהרחבה את שיטות הראשונים וראיותיהם אם יש בישול אחר בישול בלח. והאם יש חילוק אם התבשיל הגיע למאכל בן דרוסאי. וכיצד נפסק להלכה?
ב. באר בהרחבה את שיטות הראשונים וראיותיהם אם יש בישול אחר צליה. וכיצד נפסק להלכה?

5. בורר

- א. מדוע חייב הבורר פסולת מתוך אוכל, לכאורה יש לפטרו משום מלאכה שאינה צריכה לגופה?
ב. קערה שמונחים בה ב' מיני אוכל מין אחד על גבי המין השני. האם יהיה מותר לסלק את המין העליון כדי לקחת את המין התחתון?
ג. האוכל עוף או דג שיש בו עצמות, האם מותר להוציא את העצמות סמוך לאכילה ממש כשאוחז בידו ורוצה לאכול, או שצריך להוציא רק לאחר האכילה? הוכח.
ד. מהו שיעור לאלתר הנצרך לבחירה?

6. מלאכת הנכרי בשבת

- א. נחתום גוי שאפה לחם בשבת, האם מותר לישראל לאוכלו בסעודת שבת ומדוע? באר האם יש חילוק אם החטים נטחנו בשבת או בערב שבת?
ב. גוי שנתן לישראל פירות טריים בשבת, ספק אם נלקטו בשבת או בערב שבת, וספק אם נלקטו לצורך הישראל או לצורך הנכרי, האם מותר לאכול פירות אלו בשבת? ומדוע?
ג. ראובן הזדמן לעיר ונציה, האם מותר לו להצטרף לספינות המפליגות משכונה לשכונה על ידי גויים? ומדוע?

חלק ב' – בקיאות

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.

7. טיפול בבעלי חיים בשבת

- א. האם מותר לוטרניר להתעסק בענייני רפואה לבעלי חיים בשבת? פרט מלאכות דאורייתא, מלאכות דרבנן, להסיר גלדי מכה או לסוך בשמן, להוציא בחצר, ומזווע?
ב. האם מותר להאכיל בעלי חיים בשבת? פרט מה הדין ביונים ותרנגולים, כלבים, חתולים, דגים באקווריום.

8. טיפול והשימוש בצומח בשבת

- א. האם מותר ליטול עציץ נקוב או שאינו נקוב מעל גבי קרקע ולהניחו על גבי יתדות וכדומה ומדוע? והאם יש חילוק אם העציץ עשוי מעץ או חרס?
ב. אשכול גדול של פרי הבננה ובו עשרות בנות שנתלש כולו מערב שבת, האם מותר לקטוף ממנו בנות בשבת?
ג. האם מותר להריח בשבת פירות ומיני בשמים המחוברים לקרקע?

9. שבות

- א. האם מותר לחכם להתיר נדר או לבעל להפר נדר אשתו בשבת? ומדוע?
ב. האם ובאילו אופנים מותר לעשות מלאכה מדרבנן בבין השמשות של כניסת השבת ויציאתה?
ובאופנים המותרים מדוע שלא נאסור מדין תוספת של חול על הקודש למאן דאמר שההוספה דאורייתא?
ג. היכן מצינו שהקלו באיסורי שבת כאשר הם נעשים ע"י שינוי? האם ובאלו אופנים מצינו שהקלו בגרמא במלאכות שבת?

10. מלאכת מכבה

- א. האם מותר לכבות את הנר עבור חולה "שיש בו סכנה" כשאין ידוע שהאור מכביד על חוליו?
ב. האם מותר לכבות נר לצורך חולה "שאין בו סכנה"? והאם מותר לכבות גחלת של עץ מפני היזק דרביס? נמק.

עמוד 2 מתוך 3

רח' אהליאב 5, ת.ד. 36016, ירושלים 9446778 | 9446778 | 5 Ahollav St., P.O.B. 36016, Jerusalem, Israel

טלפון ראשי 02-5313131 | למניות הציבור יש לפנות לאתר הרבנות בכתובת - www.rab.gov.il

הסמכה - פקס 02-5000353 | בחינות רבנות ודיינות - פקס 02-5313198 | ערעורים - פקס 072-2609222

חלק ג' – יישום

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

11. באמצע קריאת התורה בשבת ראה הבעל קורא שיש שעווה על תיבה אחת שבספר תורה ועל כן הפסיק את הקריאה, לפתע בא ראובן והסיר את השעווה. באר:
- א. האם טוב עשה הבעל קורא שהפסיק את הקריאה?
 - ב. האם טוב עשה ראובן שהוציא את השעווה?
 - ג. האם לאחר מעשה מותר להמשיך את הקריאה בשבת זו ובשבת הבאה?

12. קריאת התורה

התארכת בשבת פרשת "זכור" במושב מסוים, וקרו שם מספר תקריות: אישה עלתה וקראה בתורה וטענה שאף היא חייבת בקריאת התורה, האם היא צודקת? והאם יצאת ידי חובה? ובעליית מפטיר העלו קטן שקרא פרשת זכור, ואביו טען שכל שבת נוהגים להעלות את בנו בעליית "מפטיר" היות והוא מרוצה לקהל בגלל נעימות קולו, האם יש ממש במנהג זה?

13. שיירה שחנתה במדבר

קבוצה שיצאה לנופש ולנו בשבת במדבר באוהל מסודר ועלו שם מספר שאלות: באיזה דרך יעמידו את השולחנות והמיטות? ציין את הדעות והאפשרויות השונות. ומה הדין כאשר עשו מחיצות מסביב לאוהל ונפלה אחת מהם האם מותר להחזירה בשבת? והאם מותר להם ליטול ידיים או לעשות צרכיהם על הצמחים ועל העפר? הורה להם את הדרך אשר ילכו בה.

* * *